

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 5499/2022
27.03.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у правној ствари тужиоца - противтуженог АА из ..., власника СЗР „Милица“ из ..., чији је пуномоћник Мирољуб Трајковић, адвокат из ..., против туженог - противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Оливера Стевановић, адвокат из ..., ради испуњења уговорне обавезе и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца - противтуженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 963/2021 од 13.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 27.03.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 963/2021 од 13.10.2021. године у ставу другом, усвајајућем делу става трећег и у ставу четвртном изреке и у наведеном делу предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 963/2021 од 13.10.2021. године, укинута је пресуда Основног суда у Зајечару П 690/17 од 19.01.2018. године и пресуђено: одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца – противтуженог којим је тражио да се тужени – противтужилац обавезе да му на име испуњења уговорне обавезе исплати износ од 9.500 евра са затезном каматом по Закону о затезној камати у динарској противвредности по средњем курсу НБС обрачунатој почев од 01.08.2013. године до исплате; делимично је усвојен противтужбени захтев туженог – противтужиоца и обавезан тужилац – противтужени да му по основу повраћаја датог исплати износ од 8.878 евра са затезном каматом по Закону о затезној камати почев од 02.11.2017. године до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате, док је за вишак од досуђеног до траженог износа од 23.122,42 евра са припадајућом каматом, противтужбени захтев одбијен као неоснован; обавезан је тужилац – противтужени да туженом – противтужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 219.638,00 динара.

Против става другог, усвајајућег дела става трећег и става четвртог изреке правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац – противтужени је изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Испитујући побиијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца - противтуженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је, као власник СЗР „Милица“ из ... у својству извођача радова са туженим као инвеститором, закључио дана 16.12.2013. године писани уговор о раду, којим су прецизно наведени радови које је извођач радова у обавези да обави за инвеститора. Према уговору, тужилац је имао обавезу да изгради стамбени објекат у ... и то П+П1 у оквиру кога је требао да поруши постојећи кров, изврши опшивање куће стубовима и ливење прве плоче, зидање спрата са плочом, постави нови кров, уради изолацију 10 цм, фасаду, столарију и унутрашње малтерисање са равнајућим слојевима и уради нову струју, воду и мрежу за грејање. Уговорено је да тужени поруши постојеће помоћне објекте и изгради нове у које спада шпајз, вешерај, кланица, котлара и гаража, потом да обави сређивање дворишта са одговарајућим бекатон плочицама и садњу траве, да поруши шталу и изведе материјал, да затрпа јаму и бетонира паркинг, поруши ограду и озиди нову. Уговором је сагласно утврђена вредност „уговореног посла“ у износу од 33.000 евра. По уговору, извођач радова је био обавезан да започне радове у складу са одговарајућим временским условима, да уговорену кућу заврши до 20. априла, а комплетне радове до 10.07.2014. године. Уговором је договорен и начин плаћања, па је предвиђено авансно плаћање у износу од 5.000 евра, по завршетку крова куће плаћање износа од 10.000 евра и 18.000 евра у децембру месецу 2014. године. Према уговору извођач радова је преузео обавезу да уколико у априлу не заврши кућу, врати инвеститору износ од 5.000 евра без обзира на до тада уложена средства. Тужилац је имао обавезу да набавља потребни грађевински материјал. Тужилац је као извођач радова уговорене радове делимично обавио, односно извео је грубе радове на изградњи старог стамбеног објекта и зидању нових помоћних објеката. Извео је и накнаде радове на изградњи терасе, које није завршио, већ их је завршио тужени. Након прекида радова од стране тужиоца, тужени је неке од преосталих радова сам извео, тако што је за њихово извођење ангажовао трећа лица, која је платио, што је потврђено саслушањем тих лица у својству сведока, док су неки од уговорених радова остали необављени. Тужени је по закључењу уговора тужиоцу исплатио укупан износ од 26.000 евра. Увиђајем на лицу места је констатовано да на парцели туженог сада постоји главни стамбени објекат, који је у потпуности завршен и приведен намени, исти се састоји од приземља и спрата, спојен је са помоћним објектом, који се састоји од више мањих просторија и гараже. Дневни боравак у приземљу излази на терасу, која има степениште за силазак у двориште. Вештачењем од стране вештака грађевинске струке је утврђено да укупна вредност радова са материјалом који су уговорени и изведени од стране тужиоца износи 28.194,11 евра, да вредност накнадних радова које је тужилац извео на тераси износи 1.170 евра. Вредност радова са материјалом које је извео тужени износи 29.272,42 евра, док вредност накнадних радова на доградњи терасе које је тужени извео износи 353,3 евра, тако да укупна вредност радова које је тужени извео износи 30.702,42 евра. Вредност грађевинских радова који су међу странкама уговорени, а који нису изведени је 850 евра и ту спадају

радови на бетонирању дворишта, сређивању паркинга и сађењу траве. Вештак је навела да је тужилац извршио 48,34% уговорених радова, а да је тужени извео 50,2% уговорених радова, док 1,46% уговореног посла још увек није урађен. У усменом изјашњењу вештак је објаснила да приликом обрачуна вредности радова које је тужени извео, а који су уговорени са тужиоцем није узета у обзир вредност луксузних радова које је тужени извео, а који нису неопходни за коришћење објекта, као што је нпр изградња камина и гипсаних радова, односно спуштање плафона и осветљење. При усменом изјашњењу датом на записнику пред судом дана 13.10.2021. године, вештак је објаснила да је ојачавање темеља саставни део стубова куће, те радови које је тужилац изнео на ојачавању темеља спадају у уговорене радове. Што се тиче помоћних објеката уговором су странке договориле да тужилац поруши постојеће објекте и сагради нове и то шпајз, вешерај, кланицу, котлару и гаражу, да је тужилац порушио раније објекте и на том месту саградио један нови помоћни објекат који садржи више просторија, које би по намени могле да одговарају уговореним помоћним објектима, а да није тачно да је тужилац на том месту саградио нови стамбени објекат. У односу на вредност „уговореног посла“ од 33.000 евра вредност радова које нико није извео (1,46%) износи 482 евра, вредност радова које је извео тужилац (48,34%) износи 15.952 евра и вредност уговорених радова које је извео тужени (50,2%) износи 16.566 евра.

На основу тако утврђеног чињеничног стања другостепени суд је након главне расправе одржане пред тим судом, закључио да укупна вредност радова са материјалом који су уговорени и изведени од стране тужиоца износи 28.194,11 евра и вредност накнадно изведених радова на тераси 1.170 евра, укупно 29.364,11 евра, да је тужени до раскида уговора тужиоцу исплатио 26.000 евра, али да странке нису уговориле цену за радове по јединици мере, већ у укупном износу за све уговорене радове – „уговорени посао“ у износу од 33.000 евра. У односу на укупно „уговорену цену посла“ од 33.000 евра вештачењем је утврђено да је тужилац извршио 48,34% радова, што даје износ од 15.952 евра, а тужилац има право и на исплату вредности радова на изградњи терасе у износу од 1.170 евра – укупно 17.122 евра (за шта је добио усмену сагласност од туженог), па тужилац има право на наплату износ од 17.122 евра. Како је тужени тужиоцу исплатио укупно 26.000 евра, то је по оцени другостепеног суда тужилац у обавези да врати туженом износ од 8.878 евра (26.000 евра – 17.122 евра), сходно члану 132. ЗОО, због чега тужбени захтев тужиоца није основан, а делимично је основан противтужбени захтев туженог за наведени износ од 8.878 евра са припадајућом каматом од 02.11.2017. године до исплате, па је одлучио као у изреци побјане пресуде.

Такав закључак и правни став другостепеног суда, Врховни суд не прихвата. По оцени Врховног суда основани су ревизијски наводи тужиоца - противтуженог да је због погрешне примене материјалног права од стране другостепеног суда чињенично стање остало непотпуно утврђено.

У конкретном случају парничне странке су закључиле уговор о грађењу, иако су исти насловиле као уговор о раду. Уговор о грађењу регулисан је одредбама чланова 630. – 647. Закона о облигационим односима, које се у овом случају примењују, као и одредбе истог Закона којима је регулисан раскид уговора и последице раскида.

Међутим, другостепени суд у поновном поступку није поступио по примедбама Врховног касационог суда датим у решењу Рев 1445/2020 од 04.11.2020. године, па је и даље остало неутврђено које радове је тужилац извео по закљученом уговору о грађењу, а које радове је извео мимо тог уговора; да ли су додатни радови били нужни, да ли их је тужилац извео по свом нахођењу или по усменом захтеву туженог и да ли је за исте имао сагласност туженог; за које је изведене радове по уговору тужени ангажовао трећа лица; сходно наведеном није утврђена на наведени начин ни вредност изведених радова по уговору од стране тужиоца, ни вредност изведених радова по уговору од стране туженог ангажовањем трећих лица. Наведене чињенице су од утицаја за доношење правилне и законите одлуке. Ово тим пре што су основани ревизијски наводи да је суд приликом одређивања вештачења начинио и битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП у вези са чланом 269. став 1. ЗПП, јер посебно решење о одређивању вештака не садржи предмет вештачења, тј истим није дат конкретан налог и задатак вештаку грађевинске струке, због чега је наведени налаз произвољан и паушалан, дат по личном нахођењу вештака и у изјашњењу истог по примедбама тужиоца, јер се вештак изјаснио у односу на главни стамбени објекат који је потпуно завршен и приведен намени, луксузно уређен, а састоји се од приземља и спрата, спојен са помоћним објектом који се састоји од више мањих просторија и гараже, све у „виђеном стању“. Код чињенице да тужилац није саслушан на главној расправи пред другостепеним судом, а да је пред тим судом изведен и доказ читањем записника са главне расправе од 07.07.2015. године, када је у својству странке саслушан тужилац, поред осталог и на околност које је све радове по уговору о грађењу извео, другостепени суд његов исказ није ценио у склопу других изведених доказа, као ни исказе поново саслушаних сведока ВВ и ГГ на наведене околности (саслушани на главној расправи пред другостепеним судом дана 08.09.2021. године). Због наведеног другостепени суд је учинио и битну повреду одредабе парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП, због чега је и чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Другостепени суд не прихвата тврдњу туженог да је тужилац искључиво крив за раскид уговора, па је по оцени тог суда кривица тужиоца за раскид истог остала недоказана, при чему другостепени суд не утврђује ни испуњеност услова из члана 638. ЗОО у вези са чланом 635, 636. и 637. ЗОО, већ погрешно примењује одредбу члана 132. ЗОО заснивајући своју одлуку на налазу и мишљењу и изјашњењу вештака грађевинске струке (уз све напред наведене примедбе) који овај суд за сада не прихвата.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по изнетим примедбама, отклонити наведене битне повреде одредаба парничног поступка, чињенично стање ће утврдити правилно и потпуно, при чему ће поново оценити на који начин треба утврђивати вредност изведених радова тужиоца по закљученом уговору, имајући у виду одредбе члана 635, 636. и 637. ЗОО; вредност радова изведених од туженог који је по уговору требао да изведе тужилац и вредност радова који су по уговору остали неизведени, након чега ће правилном применом материјалног права донети правилну и закониту одлуку, водећи рачуна и о осталим ревизијским наводима.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога Врховни суд је одлучио као у изреци решења применом члана 415. став 1. и члана 416. став 3. Закона парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**